

Hodnotící zpráva poroty

Členové poroty ceny Česká architektura 2023, která obdržela 241 přihlášek, což je více než v loňském roce, byli potěšeni rostoucím úspěchem této soutěže. Jejím hlavním cílem je informovat širší veřejnost o významu vzniku kvalitní architektury v jakémkoli prostředí a je zcela evidentní, že s takovým množstvím realizovaných staveb, které je třeba posuzovat, se cena dostává do povědomí mnoha komunit. Hodnocení nás zavedlo napříč Českou republikou, od odlehlých venkovských enkláv přes historická města, bývalá průmyslová centra hledající novou budoucnost až po monumentální centrum Prahy. Jako návštěvníci ze zahraničí – členové poroty přijeli z celé Evropy – jsme si dobře uvědomili dlouhou architektonickou tradici, stejně jako i práci nové generace architektů. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem této ceny je komunikace, měla by být spíše než jako soutěž chápána jako celospolečenský dialog o tom, co může současná architektura zemi nabídnout. Pro porotu to byla příležitost prozkoumat přístupy a myšlení, jak nejlépe recyklovat budovy, které ztratily své původní využití, a jak mohou architekti řešit otázku změny klimatu. Uvažovali jsme o tom, jakým způsobem mohou drobné zásahy pomoci udržet komunity a jak může současná architektura reagovat na historický kontext. Důležitá je právě tato diskuse a poučení, které se dostavuje při dosažení užšího výběru, spíše než nemožné srovnání mezi mostem a mateřskou školou, mezi občanským centrem a galerií současného umění.

Mezi projekty, které jsme navštívili, jsme našli cesty k pochopení například toho, jak mohou pokora a jednoduchost vytvořit silný památník minulé tragédie. Připomněly nám, jakou roli může architektura hrát při fyzickém i sociálním stmelování společnosti.

Každý z projektů, které jsme posuzovali, byl svým vlastním příspěvkem k takové architektonické konverzaci.

Setkali jsme se s odpovědnými architekty a inženýry a v některých případech také s lidmi, kteří projekty skutečně postavili vlastníma rukama. Setkali jsme se s klienty a členy komunit – jednotlivci, na nichž kvalitní architektura skutečně závisí.

Mnohé projekty nás dojaly; trpělivá práce komunity obyvatel pražského sídliště z dob Československa, kteří se spojili, aby zmodernizovali své bydlení, a také památník tří generací odboje. Porota se nakonec shodla na tom, že cenu letos získá lávka pro pěší v Litomyšli. Řešila mnoho problémů, s nimiž se současná architektura potýká, ale přitom si zachovala zásadní jednoduchost. Je syntézou architektury, inženýrství a urbanismu, produktem komunity, která časem vytvořila z architektury významnou součást svého veřejného života, předmět společné občanské vize budoucnosti. Lávka kombinuje betonovou věž s ocelovou Vierendeelovou konstrukcí působící jako velkorozměrové sochařské objekty, které spolu vzájemně komunikují. Konstruktivní požadavek na vyvážení hlavního rozpětí mostu vede k dokonale umístěnému vyhlídkovému místu, zavěšenému nad břehy řeky Loučná. Bylo přidáno několik pečlivých detailů, jako je světlík ve výtahové věži a kaligraficky provedené křivky na dveřích. Zároveň vytváří důležité spojení mezi dvěma fyzicky oddělenými částmi města a je působivým příkladem tvůrčí spolupráce mezi architektem, inženýrem, umělcem a občany města.